

Efektywność energetyczna

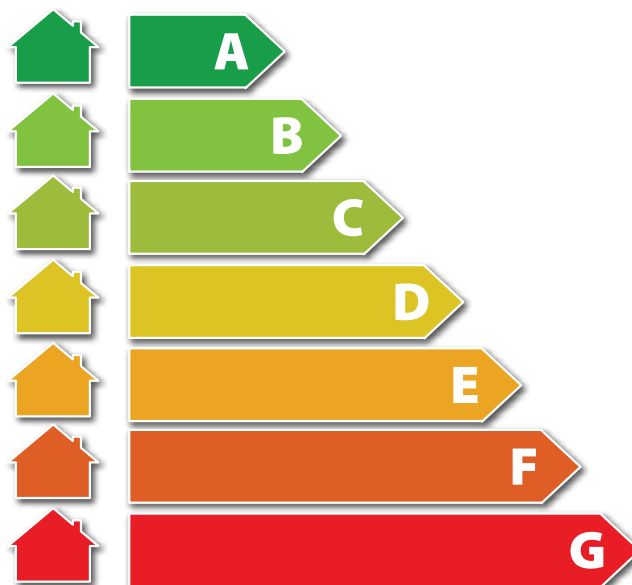

Budynki (wszystkie ich rodzaje) zużywają około 40% energii w skali całej gospodarki. Każde obniżenie zapotrzebowania na energię w tym sektorze prowadzi wprost do znaczących oszczędności zużywanej energii, kosztów jej pozyskania dla gospodarstw domowych, przedsiębiorstw oraz podmiotów publicznych.

Niezależnie od tego z jakich źródeł będziemy czerpać energię w przyszłości, chcąc poprawić efektywność jej zużycia, jakość powietrza, bezpieczeństwo energetyczne kraju, a także zoptymalizować niezbędne inwestycje w instalacje wytwarzające, magazynujące i transportujące energię to właśnie **ograniczenie zużycia energii w budynkach jest najbardziej racjonalnym podejściem**. Zmniejsza koszty systemu energetycznego, jednocześnie zwiększając komfort użytkowania budynków i obniżając rachunki dla konsumentów energii. Najtańszą energią jest bowiem ta niewytworzona.

Wymierne korzyści z poprawy efektywności energetycznej budynków

Z badań przeprowadzonych przez *Building Performance Institute Europe (BPIE)* wynika, że **Polska znajduje się w czołówce państw, które mogłyby w relatywnie szybki sposób oszczędzić duże zasoby energii cieplnej (52 TWh) dzięki izolacji ścian i dachów budynków mieszkalnych. Szacowane oszczędności stanowiłyby prawie 40% energii obecnie wykorzystywanej na potrzeby ogrzewania powierzchni mieszkalnych w Polsce.** Zakrojony na szeroką skalę projekt ocieplenia budynków ograniczyłby znacząco wydatki na energię, zarówno budżetu państwa, jak i przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych. Możliwość uzyskania tak wysokich oszczędności wynika z faktu, że **większość budynków w Polsce generuje nadmierne straty energii cieplnej.**¹

¹ https://www.bpie.eu/wp-content/uploads/2022/12/How-to-stay-warm-and-save-energy_final-report.pdf

Budynki zużywają około 40% energii w skali krajowej gospodarki. Niezależnie od tego, z jakich źródeł będziemy czerpać energię w przyszłości, chcąc poprawić efektywność i bezpieczeństwo energetyczne Polski, najbardziej racjonalnym podejściem jest ograniczenie zużycia energii w budynkach.

Polska jest w czołówce państw, które mogłyby relatywnie szybko i znacząco obniżyć zużycie energii cieplnej dzięki izolacji ścian i dachów budynków mieszkalnych.

Szacowane oszczędności mogą sięgnąć nawet 40% energii wykorzystywanej obecnie na potrzeby ogrzewania powierzchni mieszkalnych w Polsce.

Wpływ poprawy efektywności energetycznej na bezpieczeństwo energetyczne kraju

Ograniczanie zapotrzebowania na energię w bezpośredni sposób umożliwia zmniejszenie poziomu wykorzystania surowców energetycznych importowanych z Rosji i innych państw niedemokratycznych, w których znajduje się większość złóż paliw kopalnych (przede wszystkim ropy naftowej i gazu).

Biorąc pod uwagę obecny miks energetyczny Polski (w tym ciągle bardzo wysokie zużycie energii pochodzącej z paliw kopalnych, szczególnie widoczne w obszarze ciepłownictwa i ogrzewania domów indywidualnych), ograniczanie zapotrzebowania na energię w bezpośredni sposób uwalnia takie kraje jak Polska od ryzyka niepewnych, czy politycznie sterowanych dostaw surowców. Działania te **przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz budowy niezależności w tym obszarze.**

Programy wspierające termomodernizację i inwestycje w poprawę efektywności energetycznej budynków są wymiernym sposobem **ochrony gospodarki i obywateli przed wahaniami cen energii i nieprzewidywalnymi wydarzeniami na arenie międzynarodowej.**

Potencjalny wzrost wydatków na energię po wejściu w życie systemu EU ETS w sektorze budynków

Istotnym czynnikiem, który wpłynie na zwiększenie oszczędzania energii będzie początek funkcjonowania systemu handlu uprawnieniami do emisji dla sektora budynków (tzw. EU ETS 2).

Jak podaje najnowszy raport think-tanku Forum Energii², **od roku 2027 czyli od wejścia w życie systemu EU ETS 2 obejmującego sektor budynków, w tym budynków mieszkalnych, biorąc pod uwagę szacowane koszty paliw i statystyczne zużycie energii w Polsce, koszt ogrzewania węglem może wzrosnąć skokowo o około 53%**³ – co oznacza wzrost kosztów ogrzewania modelowego budynku z 3,5 tys. zł do 5,4 tys. zł rocznie. Wzrost ten w większym stopniu odczują gospodarstwa domowe znajdujące się w gorszej sytuacji finansowej, ponieważ wśród 20% najuboższych gospodarstw węgiel wykorzystywany jest dwukrotnie częściej niż w grupie 20% najbogatszych gospodarstw (odpowiednio 27,9% i 13,2% korzystających z węgla jako podstawowego paliwa grzewczego w 2021 r.). W kolejnych latach, wraz z rosnącymi szacowanymi cenami uprawnień do emisji w ramach systemu ETS2 przewidywany jest dalszy wzrost kosztów ogrzewania węglem – podobna sytuacja miała miejsce dla cen uprawnień w systemie EU ETS dla sektora energetycznego.

² Czysta i tania energia w polskich domach, Forum Energii, marzec 2024 <https://www.forum-energii.eu/transformacja-w-domach>. Zgodnie z metodologią przyjętą przez Forum Energii dla powierzchni budynku 125 m².

³ Przy przeciętnym zużyciu węgla na poziomie 3,5 t i założeniu powrotu ceny tego surowca do poziomu ok. 1 tys. zł/t.

Z kolei, jak szacuje Forum Energii, **w przypadku mieszkań i domów ogrzewanych gazem ziemnym, spodziewany wzrost kosztów ogrzewania w 2027 r. będzie umiarkowany i wyniesie ok. 17%. W roku 2030 szacowany wzrost to o ok. 21%, jednak już w 2035 r. koszt ogrzewania gazem może się zwiększyć o ponad 80%.**

Niedawny kryzys energetyczny lat 2022-23, będący pokłosiem agresji Rosji na Ukrainę, powinien stać się impulsem do przyspieszenia niezbędnych działań w obszarze wspierania inwestycji oszczędzających energię. **Nowelizacja europejskiej dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD) to doskonały moment, aby przygotować się do wdrożenia rozwiązań na poziomie krajowym, zachęcających do inwestycji w energooszczędność budynków.**

Konieczne jest szybkie odejście od paliw kopalnych w ciepłownictwie i ogrzewnictwie, które pozwoli wielu rodzinom uniknąć zwiększenia kosztów zakupu energii. Dobrym rozwiązaniem trwale uodporniającym gospodarstwa domowe na rosnące ceny energii byłyby inwestycje poprawiające efektywność energetyczną budynków. Wykorzystane w tym celu mogą być nie tylko europejskie środki z KPO i z Funduszu Spójności, ale także środki z nowoutworzonego Społecznego Funduszu Klimatycznego (ok. 12 mld zł dla Polski).

Rekomendacje MIWO

Aby móc osiągnąć faktyczne oszczędności ilości wykorzystywanej energii, należy przede wszystkim zmienić podejście do prowadzonych obecnie oraz projektowanych programów związanych z nowym budownictwem i termomodernizacją starych budynków.

Obecnie w Polsce funkcjonuje wiele programów wsparcia, w ramach których realizowane są, przy udziale znaczących środków publicznych, inwestycje w sektorze budynków, np.:

- Czyste Powietrze
- Ciepłe Mieszkanie 2023
- Program Termo
- Ulga termomodernizacyjna
- StopSmog
- Bezpieczny Kredyt Mieszkaniowy 2%

- Narodowy Program Mieszkaniowy
- Program Mieszkanie bez wkładu własnego Bank BGK
- Bezzwrotne wsparcie budownictwa z Funduszu Dopłat BGK
- Program wspierania społecznego budownictwa czynszowego (SBC)
- Pierwsze mieszkanie
- Rządowy funduszu dopłat na rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego BSK
- Preferencyjne lub zwykłe kredyty mieszkaniowe i inwestycji budowlanych
- Preferencyjne lub zwykłe pożyczki na cele budowlane

Konieczne jest, aby wszystkie te programy uwzględniały potrzebę takiej alokacji środków, by efektywność energetyczna budynku lub mieszkania była jednym z priorytetów inwestycji (czyli budowy nowego budynku lub modernizacji istniejącego w jak najbardziej oszczędnym energetycznie standardzie).

1. Programy wsparcia termomodernizacji oraz działania na rzecz poprawy efektywności energetycznej powinny zostać umocowane w określonym kontekście strategicznym i uzyskać priorytet w realizacji polityk publicznych

- Obecnie brak jest kompleksowego podejścia do kwestii poprawy efektywności energetycznej – kompetencje w tym zakresie są rozdzielone nie tylko pomiędzy Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Ministerstwo Rozwoju i Technologii, ale także rozproszone w ramach poszczególnych instytucji. W każdej instytucji wiele departamentów w różnych pionach realizuje działania wpisujące się w obszar efektywności energetycznej.
- **Konieczne jest powołanie odpowiednio wysoko umocowanego koordynatora lub zespołu międzyresortowego ds. efektywności energetycznej budynków w kraju i alokacja odpowiedzialności za wszystkie programy wsparcia efektywności energetycznej budynków w ramach jednego ministerstwa**, gdzie efektywność energetyczna zostanie włączona w planowanie systemu energetycznego i będą agregowane dane z postępów w dziedzinie efektywności energetycznej.
- Dodatkowo powinna zostać uruchomiona platforma/grupa do stałej konsultacji z przedsiębiorcami, w tym z branży budowlanej, przemysłowej, sektora energetycznego oraz NGOs, stowarzyszeń branżowych, przedstawicieli sektora mieszkaniowego itp. Tylko w tak szerokim gremium możliwe będzie wypracowanie optymalnych, długoterminowych i kompleksowych rozwiązań.

2. Minimalizacja strat energii budynku jako pierwszy krok renowacji energetycznych

- **Publiczne programy dofinansowania termomodernizacji powinny skutecznie zapewniać zminimalizowanie strat energii budynku**, czyli inwestycje w ocieplenie ścian, dachów, piwnic, wymianę pokryć dachowych, drzwi, okien oraz montaż korzystniejszej dla środowiska wentylacji jeszcze przed zainstalowaniem nowego źródła ciepła. Kolejność ta wynika z konieczności dobrania nowego źródła ciepła do zoptymalizowanego poziomu potrzeb energetycznych budynku. Pozwoli to uniknąć podwyższenia rachunków, zarówno za ogrzewanie, jak i chłodzenie budynków.
- **W przypadku otrzymania w przeszłości dotacji na wymianę źródła ciepła, beneficjent powinien mieć możliwość przyznania mu kolejnej dotacji z przeznaczeniem na ograniczenie strat energii, bez limitów czasowych liczonych od daty poprzednich inwestycji.** Ograniczenie zużycia energii będzie prowadziło do obniżenia rachunków i zmniejszenia kosztów utrzymania, nawet jeśli wymiana źródła ciepła nastąpiła wcześniej. Natomiast, co do zasady, należy wprowadzać właściwą kolejność prac (najpierw ocieplamy budynek, a dopiero potem wymieniamy źródło ciepła), aby zoptymalizować koszty i wielkość urządzenia grzewczego od samego początku. Sama wymiana źródła ciepła w przypadku budynku o niskiej efektywności energetycznej nie prowadzi do osiągnięcia znaczących różnic, jeżeli chodzi o ograniczenie zużycia energii. Wręcz przeciwnie, może prowadzić do zwiększenia jej zużycia, a w konsekwencji do podwyższenia rachunków.

Dobra praktyka:

Francja – w przypadku budynków o niskiej klasie energetycznej dotacje na wymianę źródła ciepła w programie MaPrimeRénov' są przyznawane pod warunkiem ocieplenia przegród budynku oraz modernizacji wentylacji - odzysk ciepła.

- 3.** Umożliwienie etapowego finansowania inwestycji rozłożonego w czasie przy zachowaniu odpowiedniej kolejności działań według zaleceń audytu energetycznego
- **Programy wsparcia powinny prowadzić do właściwej kolejności działań oraz osiągnięcia możliwie najwyższych oszczędności energii.** Osiągnięcie pożądaných rezultatów należy ułatwić poprzez umożliwienie etapowego finansowania inwestycji pod warunkiem realizacji rekomendacji audytu energetycznego.
 - **Audyty powinny być w całości finansowane dla każdego beneficjenta** już na początku planowania modernizacji energetycznej budynku i stanowić podstawę dla finansowania inwestycji rozłożonego na etapy.
 - **Inwestycje powinny być realizowane zgodnie z sekwencją kroków i logiką zawartą w broszurze pt. „9 kroków niezbędnych dla realizacji efektywnej inwestycji termomodernizacyjnej”** (zob. załącznik na stronie 63).

Publiczne programy wsparcia powinny uwzględniać właściwą kolejność działań w celu osiągnięcia możliwie najwyższych oszczędności energii.

- 4.** We wszystkich programach wsparcia termomodernizacji rekomendujemy, aby:

- **Wysokość dotacji uzależnić od uzyskanych oszczędności energetycznych** w sposób progresywny. Najwyższy poziom wsparcia powinien zostać określony dla inwestycji osiągających standard budynku zeroemisyjnego lub zapewniający przynajmniej 60% oszczędności energii, co odpowiadałoby definicji głębokiej renowacji zgodnie ze znowelizowaną dyrektywą EPBD.
- Podwyższyć intensywność wsparcia dla inwestycji związanych z ociepleniem budynku, czyli z inwestycją w tzw. skorupę budynku.
- **Okresowo rewidować wysokość wsparcia**, aby odzwierciedlało ono dynamikę cen materiałów i usług budowlanych.

Wysokość dotacji powinna być uzależniona od uzyskanych oszczędności energetycznych.

Dobre praktyki:

Słowacja – dofinansowanie do 19 000 euro w przypadku poprawy efektywności energetycznej o co najmniej 60%. Minimalny wymóg to 30% oszczędności – w takim przypadku wsparcie osiąga 15 000 euro.

5. Dodatkowe wsparcie dla osób najuboższych

- Osoby najuboższe powinny otrzymywać wsparcie w postaci pełnego finansowania renowacji energetycznych budynków z obowiązkiem zachowania odpowiedniej kolejności prac zgodnie z audytem energetycznym tak, aby zapewnić jak najniższe koszty utrzymania budynku w przyszłości.
- Organizacja procesu renowacji dla osób najuboższych lub zagrożonych ubóstwem energetycznym powinna zostać zlecona specjalistycznym punktom obsługi (tzw. one-stop shops).

Dobre praktyki:

Chorwacja – audytorzy energetyczni są wynagradzani za doprowadzenie do renowacji w budynkach zamieszkałych przez osoby najuboższe. Audytorzy pomagają zaplanować i zorganizować proces renowacji od początku do końca. Finansowanie zapewnione jest ze środków publicznych.

Czechy – program „New Green Savings” zapewnia osobom najuboższym do 100% prefinansowanych dotacji. Ponadto usługi doradcze są powiązane z dotacjami i świadczone na poziomie lokalnym.

6. Kompleksowe punkty wsparcia procesu renowacji (tzw. one-stop shops)

- Infrastruktura pomocy technicznej, w tym także za **pośrednictwem punktów kompleksowej obsługi (tzw. one-stop shops)** połączonych z możliwościami konsultacji online, ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia masowego uruchomienia inwestycji w renowację. One-stop shop to lokalna, tworzona blisko obywatela jednostka doradcza, w której każdy zainteresowany może pozyskać informacje i poradę dotyczącą programów pomocowych, dostępnych opcji finansowania, firm zajmujących się audytem energetycznym oraz wykonawców (zależnie od wybranego modelu).

W ten sposób obywatel otrzymuje wszystkie

niezbędne informacje w jednym miejscu i nie musi samodzielnie wypełniać wniosków, ponieważ na każdym kroku towarzyszy mu doradca.

Punkty udzielające pomocy w zakresie opracowania planu i wyceny oraz realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych powinny być przeznaczone zarówno dla osób fizycznych, jak też przedsiębiorstw i podmiotów publicznych. Rynek może uzupełniać usługi publiczne i pomagać w szybszym wprowadzaniu takich usług.

- Znowelizowana dyrektywa ws. charakterystyki energetycznej budynków (EPBD) nakazuje państwom członkowskim Unii Europejskiej zapewnić dostęp obywatelom do one-stop shops** przy zastosowaniu następujących kryteriów: (1) co najmniej jeden punkt kompleksowej obsługi na 80 000 mieszkańców, (2) lub na region, (3) lub na obszarach, gdzie średni wiek zasobów budowlanych jest wyższy od średniej krajowej (4) lub na obszarach, na których państwa członkowskie planują zintegrowane plany renowacji (5) lub w miejscu, do którego można dojechać w czasie krótszym niż 90 minut średniego dystansu podróży.

Kompleksowa obsługa w one-stop shops ma zasadnicze znaczenie dla masowego uruchomienia inwestycji na renowację.

Dobre praktyki:

Irlandia – program „Punkt kompleksowej obsługi” obejmuje ocenę charakterystyki energetycznej nieruchomości, identyfikację wymaganych działań, zapewnienie wykonania prac modernizacyjnych i końcową ocenę efektów oszczędności energetycznych.

7. Uproszczenie procedur i usunięcie barier w programach wsparcia

Programy wsparcia powinny zostać przeanalizowane pod kątem potencjalnych barier dla korzystania z nich przez jak najszerszą grupę beneficjentów. Przykłady barier, które rekomendujemy usunąć:

- **Program Termo (BGK)** – likwidacja barier wewnętrznych tj. zmiana bryty/przeznaczenia nawet części budynku w wyniku renowacji skutkuje odmową przyznania dotacji na renowację.
- **Ulga termomodernizacyjna (MF, MRiT)** – rekomendujemy odliczanie kwot od podatku, a nie od podstawy z uwagi na większą przejrzystość ulgi i dostępność dla szerszej grupy beneficjentów oraz podwyższenie kwot odliczeń. Wysokość odliczeń nie zmienia się od lat, podczas, gdy znacząco wzrosły ceny materiałów i usług budowlanych.
- **Program Czyste Powietrze (NFOŚiGW)** – rewizja progów dochodowych dla beneficjentów, np. założenie widełek dla wyższych dochodów z minimalnym nawet dofinansowaniem i skokowy wzrost poziomu dofinansowania wraz z osiągnięciem wyższych wskaźników efektywności energetycznej budynków. Byłaby to zachęta dla większej grupy właścicieli domów jednorodzinnych i przyspieszenie procesu termomodernizacji w Polsce.

Finansowanie programów wsparcia na kolejne lata należy zapewnić dzięki środkom z Krajowego Planu Odbudowy, wieloletniej perspektywy finansowej UE oraz Społecznego Funduszu Klimatycznego, który powstanie w kontekście systemu handlu emisjami w transporcie i budownictwie (EU ETS 2).

Inwestycje realizowane w ramach ww. programów wsparcia powinny spełniać określone wymagania, zapewniać użytkownikom nie tylko komfort termiczny, ale też bezpieczeństwo. Budynek powinien być przyjazny, zdrowy i bezpieczny z punktu widzenia użytkownika. Kwestie akustyki, bezpieczeństwa pożarowego oraz wpływu na zdrowie muszą stanowić istotny element wymagań.

- Poszczególne elementy składowe, w tym użyte materiały, muszą zapewniać jak najwyższy komfort i bezpieczeństwo użytkownika.
- Należy zapewnić właściwą gospodarkę wilgotnościami poprzez stosowanie materiałów, które nie przyczyniają się do akumulacji pary wodnej w elementach konstrukcyjnych, co mogłoby doprowadzić do korozji biologicznej i obniżenia właściwości całej przegrody lub jej części.
- Jakiegokolwiek działania, w tym także termomodernizacyjne i zmierzające do zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną budynku muszą podlegać nie tylko sprawdzeniu współczynnika $U_c(\max)$, ale i właściwości cieplno-wilgotnościowych. Może się okazać, że doskonały sam w sobie materiał termoizolacyjny spowoduje pogorszenie tego wymagania/parametru.

8. Progresywne wsparcie dostępne dla wszystkich obywateli w zależności od mierzalnych oszczędności energii

- **Programy wsparcia termomodernizacji pochodzące ze środków publicznych powinny przede wszystkim opierać się na progresywnym wspieraniu oszczędności energii**, a nie, jak dotychczas, na wysokości zarobków w połączeniu z zakresem prac. Obniżenie zapotrzebowania na energię jest bowiem istotne nie tylko dla ograniczenia wydatków na poziomie gospodarstw domowych, ale jest też kluczowe dla optymalizacji wydatków na system energetyczny w skali całego kraju i ma wymierny wpływ na bezpieczeństwo energetyczne państwa.
- W związku z powyższym, inwestycje w efektywność energetyczną na poziomie budynków powinny być wspierane przez politykę państwa jako punkt wyjściowy krajowej strategii energetycznej.
- **Dodatkowo, publiczne środki powinny wspierać inwestycje o najlepszych możliwych parametrach technicznych.** Dotacje dla nowego budownictwa powinny obowiązkowo wymagać niższych od dopuszczanych przez prawo maksymalnych współczynników przenikania ciepła. Z kolei, wszystkie programy termomodernizacji budynków istniejących powinny wspierać renowacje energetyczne, które spełniają co najmniej minimalne wymogi prawne oraz, dodatkowo, wynagradzać inwestycje, które spełniają wyższe warunki od minimalnych w oparciu o lepszy wynik procentowy. Rozwiązania tego typu zaczęły być stosowane w programach Banku Gospodarstwa Krajowego. Konieczne jest ich upowszechnienie i szersze stosowanie w programach wsparcia.

9. Do realizacji celów, o których mowa w pkt 8, można wykorzystać istniejące przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie Warunków Technicznych (WT)⁴, w szczególności rozdział „Oszczędność energii i izolacyjność cieplna”

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury powinno być stałym i obowiązkowym odwołaniem we wszystkich ww. programach uzyskiwania wsparcia dla poprawy efektywności energetycznej.
- **Przepisy te, po niezbędnym dostosowaniu**, mogłyby być podstawą do spełnienia wymagań i uzyskania kolejnych poziomów pomocy oraz wszelkich benefitów w programach wsparcia renowacji i modernizacji istniejących budynków.
- W ten sposób spełnienie określonych wymagań dotyczących m.in. nowych budynków pasywnych czy niskoenergetycznych mogłyby być wyznacznikiem dla uzyskania korzystniejszego poziomu wsparcia.

Spełnienie wymagań odpowiednio dostosowanych WT powinno być podstawą do uzyskania kolejnych poziomów wsparcia.

Dobre praktyki:

Francja – wsparcie finansowe zawarte w programie MaPrimeRénov' obejmuje szeroki zakres działań modernizacyjnych. Dla tych, którzy podejmą wiele działań prowadzących do osiągnięcia klasy energetycznej budynku do poziomu A lub B, dostępna jest premia w wysokości 1500 euro.

⁴ Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (dalej jako Warunki techniczne – WT)

Kompleksowy wykaz postulowanych zmian regulacyjnych w zakresie efektywności energetycznej

1. Wprowadzenie klas energetycznych dla budynków

PROPOZYCJA ZMIANY

- Klasy energetyczne są powszechnie stosowanym w Europie instrumentem określania poziomu charakterystyki energetycznej budynków oraz poziomów wsparcia. Ułatwi to zdefiniowanie jasnych i zrozumiałych warunków wsparcia dla inwestycji prowadzących do głębokiej termomodernizacji (może to być czytelny wymóg dotyczący konieczności poprawy efektywności, np. o dwie klasy).

- **Znowelizowana dyrektywa EPBD** również postuluje się systemem klas do zdefiniowania na poziomie krajowym za pomocą systemu od liter od A do G, z klasą A nawiązującą do standardu budynku zeroemisyjnego. **Dyrektywa EPBD wymaga, aby świadectwa charakterystyki energetycznej postuluwały się wyżej wymienioną skalą klas od A do G.**

2. Wprowadzenie minimalnych standardów charakterystyki energetycznej dla budynków w związku z wdrażaniem znowelizowanej dyrektywy EPBD

PROPOZYCJA ZMIANY

- Zgodnie ze znowelizowaną dyrektywą EPBD państwa członkowskie Unii Europejskiej będą musiały stworzyć **plany renowacji dla swoich zasobów budowlanych**:

- Budynki mieszkalne

Każde państwo członkowskie będzie musiało przyjąć własną krajową strategię, aby zmniejszyć średnie zużycie energii pierwotnej w budynkach mieszkalnych o 16% do 2030 r. i o 20-22% do 2035 r. Środki krajowe będą musiały zapewnić osiągnięcie co najmniej 55% spadku średniego zużycia energii pierwotnej poprzez renowację budynków o najgorszej charakterystyce energetycznej.

- Budynki niemieszkalne

W przypadku budynków niemieszkalnych zmienione przepisy wymagają renowacji 16% budynków o najgorszych parametrach do 2030 r. i 26% do 2033 r.

- Państwa członkowskie będą mogły zwolnić z tych wymagań niektóre kategorie budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, w tym budynki historyczne lub domy wakacyjne.

- **Wdrożenie tzw. MEPS (minimalnych klas energetycznych) wymaganych przez EPBD będzie wiązało się ze strategicznym planowaniem renowacji, zarówno na poziomie organizacyjnym, technicznym, jak i finansowym** ze szczególnym uwzględnieniem tzw. „wampirów energetycznych” czyli budynków najbardziej energochłonnych, w których często mieszkają osoby najmniej zamożne.

3. Wprowadzenie zmian w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2022, poz.1225)

NUMER PRZEPISU	ISTNIEJĄCY PRZEPIS	PROPOZYCJA ZMIANY	UZASADNIENIE
Załącznik 2, pkt 1.1, tabela	<p>Lp. 1: Ściana zewnętrzna</p> <p>a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,20 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i \leq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,45 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,90 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>Lp. 5: Dachy, stropodachy i stopy pod nieogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami</p> <p>a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,15 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i \leq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,30 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,70 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>Lp. 6: Podłogi na gruncie</p> <p>a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,30 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i \leq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 1,20 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 1,50 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>Lp. 7: Stropy nad pomieszczeniami nieogrzewanymi i zamkniętymi przestrzeniami podpodłogowymi</p> <p>a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,25 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i \leq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,30 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 1,00 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p>	<p>Aktualizacja współczynnika przenikania ciepła $U_{c(\max)}$:</p> <p>Lp. 1: Ściana zewnętrzna</p> <p>a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,18 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i \leq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,30 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,90 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>Lp. 5: Dachy, stropodachy i stopy pod nieogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami</p> <p>a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$ w budynkach mieszkalnych wartość $U_{c(\max)} = 0,12 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>b) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$ w budynkach niemieszkalnych wartość $U_{c(\max)} = 0,15 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>c) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i \leq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,25 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>d) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$ bez zmian</p> <p>Lp. 6: Podłogi na gruncie</p> <p>a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,20 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i \leq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,80 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$ bez zmian</p> <p>Lp. 7: Stropy nad pomieszczeniami nieogrzewanymi i zamkniętymi przestrzeniami podpodłogowymi</p> <p>a) przy $t_i \geq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,22 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>b) przy $8^\circ\text{C} \leq t_i \leq 16^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 0,25 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p> <p>c) przy $t_i < 8^\circ\text{C}$ wartość $U_{c(\max)} = 1,00 \text{ W}/(\text{m}^2\text{K})$</p>	<p>Budynki, gdzie projektowana temperatura wynosi $8-16^\circ\text{C}$ to najczęściej wielkie magazyny czy centra logistyczne, zajmujące nawet kilka hektarów powierzchni. Jednostkowe straty energii są w nich zazwyczaj mniejsze niż w przypadku apartamentowców czy biurowców, ale sumaryczna powierzchnia i kubatura takich „chłodniejszych” budynków sprawia, że ten sektor odpowiada za znaczne straty energii.</p> <p>Tymczasem dla tych właśnie budynków Warunki Techniczne w zakresie współczynnika przenikania ciepła dla przegród nie zostały zmienione na żadnym etapie wprowadzania standardów energetycznych. Tak więc „energochłonność” takich budynków paradoksalnie rośnie w porównaniu do budynków, w których temperatura wewnętrzna (t_i) przekracza 16°C. Konieczna jest zmiana wymagań dotyczących energooszczędności dla budynków o temperaturze wewnętrznej poniżej 16°C.</p> <p>Dodatkowo dla dachów rekomendujemy rozdzielenie warunku dla temperatury wewnętrznej powyżej 16°C na budynki mieszkalne i niemieszkalne w związku z innym rodzajem typowych dla tych budynków konstrukcji i związanych z nimi ograniczeniami w możliwości wykonania izolacji termicznej, jak również ryzykiem pojawienia się nieciągłości skutkującej innym udziałem mostków termicznych w konstrukcjach dachów na budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych.</p>